IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

AS Ida-Tallinna Keskhaigla
Ravi 18, 10138 Tallinn
Rg-kood 10822068
Tel 666 1900
E-post info@itk.ee
www.itk.ee

Eesnäärmevähi ravi 177Lu-PSMA-ga

Käesoleva infolehe eesmärgiks on anda patsiendile teavet eesnäärmevähi ravi kohta 177Lu-PSMA-ga ja tutvustada raviprotseduuri kulgu.

Üldinfo

Üheks tavapäraseks onkoloogiliste haiguste ravimeetodiks on kiiritusravi, mille puhul kasutatakse väliseid kiirgusallikaid. Kasvajakude on võimalik mõjutada kiirgusega ka seestpoolt, kasutades erinevaid radioaktiivseid isotoope, mis viiakse inimese kehasse kas suu kaudu või süstides.

Manustatud radioaktiivsed isotoobid toimivad kasvajakoele, kus tahes see kehas asub, võimaldades samal ajal ravida nii kasvajat kui ka selle siirdeid. Sellist ravitüüpi nimetatakse radioisotoopraviks.

Radioisotoopravile suunab Teid raviarst, kes ise registreerib Teid raviprotseduurile.

Raviprotseduur toimub Ida-Tallinna Keskhaiglas peahoone (Ravi tn 18, A-korpus) esimesel korrusel asuvas nukleaarmeditsiinikeskuses.

Kuidas 177Lu-PSMA ravi toimib?

Eesnäärmevähi ja selle siirete rakkude pinnal leidub erilist valku - prostataspetsiifilist membraaniantigeeni ehk PSMA-d, mida on tavalisest 100-1000 korda rohkem, kui tervete eesnäärmerakkude pinnal.

Selline eripära võimaldab kasutada täpselt sihitud kasvajarakkude-vastast ravi - radioaktiivse isotoobiga luteetsium-177 (177Lu) märgistatud PSMA-d äratundev valk kantakse kasvajasse ja selle siiretesse. Radioaktiivne 177Lu mõjub kasvajarakkudele hävitavalt.

Lisaks eesnäärmerakkudele leidub PSMA-d ka sülje- ja pisaranäärmete, neerude ja peensoole rakkudes. Seetõttu võib kiirguse kahjulik toime avalduda ka nendes kudedes, väljendudes enamasti kergete ja ajutiste kõrvaltoimetena (suukuivus, vererakkude arvu langus, neerufunktsiooni halvenemine).

Ravi näidustused ja vastunäidustused

177Lu-PSMA-ravi on näidustatud patsientidele, kellel esineb algkoldest teistesse organitesse ja kudedesse levinud eesnäärmevähk ja kelle haigus ei allu enam varasemale ravile ning eelnev kuvamisuuring näitab PSMA piisavat esinemist kasvajakoes.

Multidistsiplinaarne onkoloogiline konsiilium kaalub põhjalikult ravi näidustatust patsiendile.

177Lu–PSMA-ravi on vastunäidustatud neerupuudulikkuse ja vereloomehäirete puhul. Samuti ei sobi ravi raske maksafunktsiooni häirega ja raske südamehaigusega patsientidele. Juhul kui patsiendi terviseseisund ravi ajal halveneb, võidakse ravi katkestada.

Kõrvaltoimete puudumisel korratakse ravi 6-8-nädalaste vahedega neli või enam korda.

Ettevalmistus raviks

177Lu–PSMA-ravi eel tuleb teha mitu vereanalüüsi ja uuringut, need määrab Teile raviarst.

Enne 177Lu-PSMA raviprotseduuri läbiviimist selgitab arst Teile ravi eesmärki, läbiviimist ja oodatavat tulemust ning tutvustab kiirgusohutuse nõudeid ravijärgsel perioodil. Teil palutakse kirjalikult kinnitada oma nõusolekut 177Lu-PSMA-raviks.

Raviprotseduuri päeval enne haiglasse tulemist sööge harilik hommikusöök ja jooge rohkelt vett (umbes üks liiter lisaks tavalisele joogile).

Haiglasse saabumise järel juhatatakse Teid raviruumi. Teile paigaldatakse veenikanüül ning alustatakse ettevalmistavat ravi: Teile manustatakse tilkinfusioonina veeni neerusid kaitsvat füsioloogilist lahust ja vajaduse korral ka iiveldust ärahoidvat ravimit.

Umbes 30 minutit enne 177Lu-PSMA manustamist asetatakse Teie põskedele külmakotid, mis jahutavad süljenäärmeid, kaitstes neid kiirguskahjustuse eest.

177Lu–PSMA-ravi käik

177Lu-PSMA manustatakse Teile veeni kaudu umbes 10 minuti jooksul, mille järel jätkub füsioloogilise lahuse tilkinfusioon veel 4 tundi.

Raviprotseduuri eel, ajal ja järel jälgitakse regulaarselt Teie südame löögisagedust ning vererõhku. Pärast ravimi manustamist on soovitatav tarbida rohkelt vedelikku (2-3 liitrit päevas) nii neerude kaitsmiseks kui ka kehas seondumata ravimi kiireks väljutamiseks neerude kaudu.

177Lu-PSMA-ravi vältel viibite Te haiglas vähemalt ühe ööpäeva. Selle aja jooksul tehakse gammakaameraga korduvalt salvestusi Teie kehast, et hinnata 177Lu-PSMA jaotumist Teie organismis.

Pärast ravi

Pärast ravi lõppu võite haiglast lahkuda ning jätkata harjumuspärase eluga. Järgneva 2-3 päeva jooksul on soovitatav tarbida rohkelt vedelikku (2-3 liitrit päevas) nii neerude kaitsmiseks kui ka kehas seondumata ravimi kiireks väljutamiseks neerude kaudu.

Haiglast lahkumisel antakse Teile protseduuri teinud personali poolt kirjalikud kaaskodanikega suhtlemist puudutavad kiirgusohutuse nõuded.

Riigipiiril on tollipunktides (sh lennujaamades, sadamates) kasutusel radioaktiivse kiirguse mõõteseadmed, mis registreerivad ka 177Lu-PSMA-ravi saanud inimesest lähtuvat kiirgust.

Palun informeerige oma raviarsti, kui Te planeerite 3 kuu jooksul pärast ravi sõita välismaale; sel juhul antakse Teile haiglast lahkumisel tõend saadud ravi kohta.

Lisainformatsiooni raviprotseduuri kohta saate küsida nukleaarmeditsiinikeskuse telefonidel

620 7187 või 620 7189 või e-posti teel nukleaar [at] itk.ee (nukleaar[at]itk[dot]ee).

ITK965

Käesoleva infomaterjali on kooskõlastanud diagnostikakliinik 01.01.2024. a